

SLOVENSKI NAROD

Iznaja vsak dan popoldne izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 80 petit & Din 2.— do 100 vrst Din 2.50 od 100 do 300 vrst & Din 3.— večji inserati petit vrsta Din 4.— Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.— za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO

LJUBLJANA, Knafljeva ulica 8. — Tel. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

PODRUZNICE:

MARIBOR, Grajski trg 8. — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 100.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 26. — JESENICE, Ob kolodvoru 101. —
Račun pri poštnem Čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Žrtve so padle na oltar dela

Podrobnosti o včerajšnji nesreči v hrastniškem rudniku — Kaj pripovedujejo očividci strašne nesreče

Hrastnik, 30. novembra. Dan za dan se čujejo obupni kriki rudarjev, njihovih žen in njih otrok ob prilikah odpuščanja.

Zagorje, Trbovlje, Hrastnik ječijo v obupnih stokih reduciranih, od gladi umirajočih očetov, mater in otrok.

Toda vse to se preboli z upanjem na boljše čase, na čase, ko bodo povravljeni storjenje krivice, vse to se pozabi, vse to se odpusti.

Žalostna in sajasta je naša kotlina ob najbolj veselih dneh, obup in glad opazi na obrazih mater in otrok slegerni dan, ker se nikdar ne ve, kdaj bodo rudniki ustavili obrate. Toda ljudje gredo preko tega, človek vedno upa v boljšo bodočnost.

Kako tugobna je naša kotlina v dneh, ko rudnik ne obratuje, kako veselo zažare lica, ko se izve, da so prišla naročila, kako gre slegerni veselo na delo v črnem rovu po črni dijamant, posledni ovjeni kruh za svojo deco.

Tudi v začetku tega meseca se je praznovalo, ker ni bilo naročil. Prišla so naročila in z njimi delo s polno paro. Nadoknaniti je bilo treba zamerno, veselo se je glasila rudarska pesem in beseda do včerajšnje tragedije. Ob poi 9. popoldne se je dopolnilo. V črem ojstrekem rovu je padlo 6 smrtnih žrtev in trije hudo ranjeni.

Odkar obratuje hrastniški rudnik, ni bilo večje katastrofe. Šest smrtnih žrtev, med njimi trije družinski očetje.

Stroj, ki bi naj jim pomagal pri delu, motor, ki dan za dan vleče iz črnega rova s premogom naložene »hunte«, se je vžgal, razvijajoči plini so pokončali šest nedolžnih žrtev.

Tragedija uničenih življenj je prečela ves Hrastnik; z napetostjo se pričakuje komisija, ki naj preišče vzrok nesreče.

Vam trpinom pa, ki ste se borili za košček kruha za svojo deco, a ste pri tem pomrli zaradi pritska ogljikovih monoksidov, večna vam slava!

Pripetila strašna katastrofa

V prvi razburjenosti so se širile vesti, da se je od vseh 110 rudarjev rešilo le par, vsi drugi pa da so postali žrtev katastrofe. Ravnatelj hrastniškega rudnika g. Dolc je takoj odredil alarmiranje reševalnega moštva ter se tudi sam v spremstvu rudniškega zdravnika dr. Arnska ter inženjerjev Burgerja, Freijera in Krnovška podal takoj v jamo. V prvem hipu se sploh ni dalo razločiti, ker je bil

Ves rov v gostem, neprodirenem, s strupenimi plini pomešanem dimu

Reševalno moštvo, opremljeno s plinskim maskami, je prodrl v rov in na krizišču sred rova, kjer gredo glavni odcepni od glavnega rova, našlo vse v plamenih. Že spotoma so reševalci naleteli na onesveščene rudarje, v neposredni bližini ognja pa so ležali rudarji vse krizem. Reševalci so najprvo z Minimax-aparati pogasili ogenj, ki se je zelo naglo širil in bi bil, ako bi prisla pomoč, le par ur pozneje, gotovo zajel ves rov. Gorelo je že tramovje v rovu v velike zaloge premoga tako v rovu samem kakor tudi onega, ki je bil naložen na 40 hundih. Ogenj je uničil tudi vse električne napeljave, tako da je bilo v trenutku:

Prekinjen dovajanje svežega zraka

Reševalci so se najprvo z lastno življensko nevarnostjo trudili, da rešijo rudarje in jim je res tudi uspelo, da so spravili vse na varno, ker je obstajala nevarnost, da bi sicer zgoreli. Oni rudarji, ki so bili zaposleni v zunanjem delu rova, to je od kraja nesreče proti izhodu, so si kmalu opomogli, ko so prišli na sveži zrak. Mnogo hujše pa je izgledalo v zadnjem delu rova, kjer so bili tam zaposleni rudarji zaradi ognja sredi rova.

Odrezani od izhoda

V tem delu rova je bilo zaposlenih 14 rudarjev. Ko so reševalci prišli do njih, so bili že vsi onesveščeni. S posebnimi aparati, ki jih morajo imeti v vsakem rudniku, so takoj pričeli z umetnim dihanjem. Pet jih je prišlo kmalu k sebi in so jih takoj spravili iz rova, devet pa jih ni kazalo več nobenega znaka življenja. Celih pet ur so si reševalci pod vodstvom dr. Arnška neumorno prizadevali obuditih jih k življenju v vdihavanjem kisika, umetnim dihanjem in z masažo. Že je izgledalo, da je ves trud zaman. Zato so drugugez drugim naložili na prazne hunte ter jih pričeli odvajati iz rova. V zadnjem trenutku se je še posrečilo obuditri tri k življenu, ostalih šest pa je neizogibno zapadlo smrti.

Kaj pripovedujejo rešenci

Med rešenimi je tudi strojvodja bencinske lokomotive Vinko Špajzer, ki je opisal,

Kako je prišlo do katastrofe

Bilo je okrog 9. ure, ko je drugič pripeljal z bencinskim lokomotivo 40 hundov v jamo, da bi jih naložili s premogom. Med prepevjanjem so rudarji malagali hunte in kmalu je bil ves vlak naložen. Špajzer je stopil na lokomotivo, da bi jo spravil v pogon. Ko je prikel za vzdove, je skočila iskra iz nekoliko poškodovanega kabla. V naslednjem hipu je švignil iz motorja plamen. Špajzer, ki je imel na lokomotivi posebno pravico za gašenje takih požarov, se je takoj poslužil, toda ves trud je bil zaman. Videc, da na ta način ne bo mogel udusišti plamenov, je neglo slekel svojo suknjo in jo vrgel na ogenj. Pri tem se je še hudo opelkal. A tudi to nič pomagalo. Plamen je švignil iz motorja na rezervoar, v katerem je bilo 56 litrov bencina. V istem trenutku je že nastala eksplozija in Špajzer je komaj še utegnil skočiti z lokomotive. Pritisak ga je vrgel na tla, vendar pa je bil še toliko prisben, da je zopet vstal in bežal dalje proti izhodu ter spotoma alarmiral rudarje v stranskih rovih in jih opozarjal, na pretečo nevarnost. Z zadnjimi naporji je prišel do izhoda, kjer se je zgrudil onesveščen. Tam zaposleni rudarji so mu priskočili na pomoč. Zavedal se je še toliko, da je povedal, kaj se je zgodilo.

Zaposlenih 110 delavcev

ker je bil obrat v zadnji dobi znatno reducirani. Kljub težkemu delu so rudarji dobro razpoloženi nastopili delo, zadovoljni, da jim je zasiguran vsaj ta košček kruha. Nihče pač ni mislil, da bodo par ur pozneje gledali smrti v obraz.

Kmalu po pol 10. se je v revirju bliskovito razširila vest, da se je v podkopu na Ojstrem

Naš dopisnik je danes te ponesrečenec poselil v bolnici.

Franc Višnar, star 37 let, oče dveh otrok, je včasnu dopisniku izjavil: Zjutraj ob pol 6. sem šel na delo v podkop na Ojstrem. 50 let že kopljajo tu kaj premog, a celih 22 let že ni bilo v tem rovu nobene nesreče. Med rudarji je vladalo prepričanje, da je ta rov najsigurnejši in kjer je zaposlen tu, se mu ni bilo treba batiti, da bi se mu kaj zgodilo. Dela sem približno kilometr dolvod od vhoda v stranskem rovu, kjer je bilo zaposlenih 14 rudarjev. Kakor običajno, smo kopali premog, ko smo naenkrat zasišli hudo detonacijo, hip nato pa je že prialnik Vinko Špajzer in nam zaklical:

Bežite! Motor se je vnel! Štrekna gor!

Sprva smo mislili, da se šali, kajti kaj takakega se v tem rovu še ni nikdar zgodilo. Komaj pa se je poleg odjem Špajzerevega vzklica, smo že začutili dim, ki nas je začel dušiti. Naglo smo pohitili proti izhodu, toda ko smo prišli do sredne rove, smo videli, da je izhod zaprt. Tu je bil že ves rov v plamenih. Proti nam se je začel valiti gost, neprodiren in dušljiv dim, ki nas je vrgel nazaj. Sprva smo poskušali prodreti skozi dim in ogenj, toda ves trud je bil zaman. Nato smo bežali v najoddaljenejši stranski rov in se skušali tam zaščiti pred ognjem in dimom. Toda dim je prodiral vse do nas in kmalu smo uvideli, da smo izgubljeni. Ne moremo si misliti kakšni občutki so nas navdihali, ko smo gledali smrti v obraz. S tovariskom Kamenskom sva skočila na v bližini stoječ prazen hunt, ne da bi vedela, kaj prav za potenčjava. Potem sem se onesvetil in nič ne vem, kaj se je zgordilo dalje. Zavedel sem se še v bolnici.

Na vest o strašni katastrofi so se začeli zbirati pred rovom rudarji in rudarske družine v strahu za svojce, pričakajoč nadaljnjih poročil. Pred rovom so se odigravali

Glinjivi prizori

ko so žene in otroci v rovu zaposlenih rudarjev sprejemale ranjence in mrtve, ki so jih dovajali iz jame. Šele okrog 6. zvečer je bilo ugotovljeno, da katastrofa kljub vsej svoji strahoti k sreči ni tako velika, kakor se je sprva mislilo. Kljub temu pa je šest rudarjev izgubilo življenje, trije pa so se v rudniški bolnici borili s smrtno.

Mrtvi so:

Martin Drnož, rojen 1885, ki zapušča ženo in odrasel otroke.

Jazbinšek Ignac, rojen 1897, zapušča dva majhna otroka.

Skomšek Franc, rojen 1900, zapušča ženo in enega otroka.

Ahac Blaž, rojen 1902, doma iz Loke.

Babič Ivan, rojen 1908, sin rudarja iz Ojstrega.

Špajzer Vinko, mlajši, rojen 1913, sin strojvodje Vinka Špajzera, ki se je rešil.

V bolnico so pripeljali rudarje: Zajca, Višnarja in Kamenska. Njihovo stanje je izgledalo brezupno, vendar pa se je skrbni zdravniški negi in dolgemu prizadevanju posrečilo, da so vse tri ohranili pri življenu.

Na mrtvaškem odru

Pozno zvečer, ko je zavladala že teme in je bilo jasno, da nič več ne more obuditi žrtev strašne nesreče, so sklenili, položiti vseh šest ponesrečenov na mrtvaški odr. Vodstvo rudnika je sprva želelo, da bi jih položili na skupni odr, toda svojci so hoteli imeti žrteve doma. Danes prihajajo iz vseh sosednjih revirjev nepregledne množice. Mrtvaški odr so dobesedno zasuti s otvetjem in venci, okrog njih pa gore rudarje svetlike.

Pogreb bo jutri

Pogreb bo jutri popoldne. Vse žrteve položi v skupni grob na pokopališču v Dolu pri Hrastniku, kjer jih TPD posevi skupen spomenik. Na zadnji poti jih spremi rudarska godba ter vsi rudarji trboveljskega revirja.

Nov poljski kardinal

Variša, 29. novembra AA. Danes se je razstavila vest, da bo lvičaki metropolit grkokatoliškega obreda Šeptycki v kratek imenovan za kardinala in da bo poslikan v Rim v odbor »Pro Humanitatem«.

„Zadnjega“ na živilskem trgu

Danes na trgu ni bilo tako živahno kot navadno, ker ljudje nimajo denarja

Ljubljana, 30. novembra.

Razkriveni zadnji dan in mesec se res nekako pozna v meščanskem živiljenju, s čimer računajo tudi ljudje, ki zlagajo na živilski trg, ki zato danes ni bil tako dobro založen, kot navadno. In res so prihajale gozdopinde nekaj boječa na trgu, mnoge so se pa sploh potuhile, da jih ni bilo na sprejet. Ali potem takem mnogi meščani zadnjega res ne jedo, je velika uganka. Morda se spravijo v tako budih časih na železne rezerve, ali pa imajo res tako trenirane želodice, da se jim avtomatično krčijo po kolodaru — kdove, vemo le, da še doslej pri nih ničesar umrl od gladu zadnjega v mesecu.

Tudi pri mesarjih je bilo tako dolgočasno, kot da je danes res izreden post. Meso se več ne podraža, pa tudi pocenilo se ne bo. Pričakovati pa je, da se bo znatno podražilo, kar ne prej pa spomladni. Lepa tolaža, kaj ne? Toda moramo se spriznati tudi s tem, saj veste, da so nas višje sile kaznovale najprej s šuso, potem pa s še parkljekvo. Za to kmetje klali živino zaradi uske, ker nimajo krme, pa tudi cena živine je bila tako nizka, da je bolje kazalo klati doma kot prodati mesarju. Zdaj pa jo tu in tam koljivo zopet kar na debelo, ker se boje parkljekve, kajti bolje je, drži ga kot lovišča. Težko je reči, če bodo tedaj meščani čitali meso kaj bolj kot zdaj. Da pa odlagači pri mesu predvsem cene, se je poznalo tudi danes, ker so ljudje najbolj kupovali gozdovino po 5 Din kg. Pri mesarjih, ki so prodajali gozdovino po tej ceni, je bilo danes nedvonomo največ prometa, niti na zelenjemu trgu se gospodinje niso takoj zalagale, najmanj so se pa mudile na perutinskem trgu, deprivir je bil založen s samimi svezimi

jaci, ker so vsa gnila konzumirali najbolj bojeviti zastopniki naše estetike. Tako ljudje store nehote dobro delo in gospodinje jih blagrujejo srečne.

Piščancev ni bilo danes mnogo, vendar pa dovolj v primeri s povpraševanjem. Sicer se pa tisto gospodinje, ki nadavno kupujejo putke, ne ozirajo mnogo na datum. To da ostale jih ne zavidajo, pravijo, da piščanci evpločnik nikdar ne kupujejo kot ne žab. Te vegetarijane so se danes najbolj zlagale s kislim zeljem, ki ga je k sreči vedno dovolj. Gospodinje si pa že počenilo, da bi si ga ljudje lahko še več privoščili. Vendar da ne bomo stradali, dokler bo po 3 Din kg. Razumljivo je, da so danes kupovalke barantale pri vsem in da se jim je zelo vredno.

Vedno enako dobro je še vedno založen sadni trg. Jabolka se še niso podražila, po 1.50 Din do 4 Din kg jih ponujajo. Kupec je eden manj. Precej se pa gospodinje zanimajo za orehe, kot da misljijo že na božič. Orehov je bil danes precej večji in so jih prodajali liter po 2.50 Din. Gobarice nas še vedno ne pusti pri miru, kot je dejala gospodinja. Danes so založile trg zoper dobro s sivkami, ki so jih ponujale po dinarju zverjan, kar nista zelo dobro dovoljali.

dostajalo, je bila neblagoglasnost l-kamja, ki se je pojavljala sem in tja in izvena se bolj neugodno, kot če bi se vzdržala v celoti. Paziti bi bilo še malo bolj na vokalizacijo in neskonosten teksta, ter eventuelno še na preciziranost gest. V splošnem pa je bila vpravljena prav predvsem na nepravilnost, ki je bila v tem neskonosten teksta, ter pričevanje korabačev. Gorenec pa je opozoril, da rezanje bobečja v mestnem logu ni

Sokolski apel naši inteligenci

Ljubljana, 30. novembra.
Petnajstič se povrata zgodovinski dan, ko so svobodno združila tri jugoslovenska plemena na razvalinah moči stoletnih tlačiteljev v skupno državo. S krvjo stoticev, z mukami in trpljenjem najboljih zavednih sinov, s solzami in bolestjo neprestega števila naših mater je bila dosežena svoboda, je bila zgrajena naša Jugoslavija.

In prav zato je naša sveta dolžnost, da to s tolikimi žrtvami izvojeno v pridobljeni svobodi branimo, jo v narodu razvijamo, dvigajoč ga, in da čuvamo nad edinstvom, ki je temelj naše moči in svobode, kot nad največjo dobrino in najbogatejšim zakladom.

Dolgoletne nepotrebne, često besne in ostudne medsebojne borbe, ki jim mnogokrat ni bilo meja, so nas slabile, so izčrpavale naše sile, ugonabljale moralni in gmojni imetek naroda, tirale so množice v apatijo ali celo na opasna pot utopij.

V vsej tej vhi strasti, borb in rušenja vsega pozitivnega, v brezumem iskanju oblike in načinov edinstva, ki je že bilo ustvarjeno pa je baš Sokolstvo stalo ves čas neomajno kot granitna skala na ravni, povsem premočrini liniji unitarizma in integrativenega jugoslovenstva, ono je stremelo mirno in trezno po začrtani poti k svojim visokim ciljem, pozitivno gradič v zavesti, da služi v tem celoti.

Danes zopet preživljamo težko dobo! Težave so res da drugega značaja, a zato nič manj opasne, ker morejo postati usodenpole, ako se složno ne strene v neprodorno falango ves narod in ako se temu ne pridruži s pozitivnim delom vsa naša inteligencia, če tudi ona ne doprinese na oltar skupnosti svoje žrtve.

In zopet more biti baš Sokolstvo luč vodnica v tej težki dobi na prelomu dveh svetov v nove in lepe čase, zopet more biti Sokolstvo steber, krog katerega se varno zgrne naš narod.

Preko kriz koraka ono svojo zmagonosno pot naprej, preraja narod in nov zdrav rod širokih pogledov, poln pravega bratstva in enakosti, ki naj ju potem Sokolstvo prenese tudi v vse naše javno življenje. Naša društva in čete naraščajo, narašča število članstva, a pri tem konstantnem naraščanju pa se obenem občuti vedno bolj vrzel — čuti se pomanjanje sposobnih delavljnih, intelektualno dovolj jekih delavcev in vodil, ki bi mu pomagali v njegovem poletu, ki bi njegovo delo poglobili, mu dali potrebitno višino ter bi mu s tem pomagali pri

njegovi pomembni misiji v jugoslovensku in slovenstvu.

Premalo je danes intelektualcev — delavcev v naših vrstah — oni redki, ki so, že itak omagujojo pod pezo težke odgovornosti in obilice poslov, oni se dobesedno žrtvujejo in izčrpavajo. In kje jim preostaja čas za velikopotezne programe, za predavanja, za študij aktualnih problemov v luči sokolske miselnosti, ki naj prinese narodu garancijo novega lepšega življenja in njegove ozdravitve? Kje jim preostaja čas, da izgradi znanstveno podlago za svoj nadaljnji razvoj in za obrambo svojega dela?

Na tisoče je intelektualcev, ki bi mogli i po svojih sposobnostih i po svojem znanstvenem znanstvu izvršiti ogromno delo. Jeli mar treba, da žive samo sebi, samo svojemu delu, ki je namenjeno le ožememu krogu našemu, da preneso plodove tudi med narod? Jeli treba da se izvesten del intelektualcev povsem izdvaja iz naroda, s katerim je izgubil stik? Mer ne vidi one velike nevarnosti, ki vstaja iz tega, ne vidi rastlostega prepada, ki more postati propast? In naša akademika omladina, ali ne čuti potrebe, da dela v Sokolstvu, torej v narodu, namesto da se na eni strani deloma vdaja le zavaram, na drugi strani pa se izgublja v negleme predstave utopij? Jeli mar že res mnogih sram nacionalnosti, je mar res večino zajel val materialističnega egoizma, ki vidi le sebi in nič drugega?

Sokolstvo kliče, vabi morda ob dvanajstih ur. S tem pozivom je storilo svojo dolžnost. In baš da opozore vse one, ki v njih še ni ugasnila ljubav do naroda kot socialne celote, so smatrali prosvetjarji petih žup dravske banovine za potrebitno, da pozovemo na delo naše intelektualce. Potrebujemo predavateljev za društva, potrebujemo jih za radio, potrebujemo piscev, znanstvenikov za znanstveno delo, mladih fanatičnih propagatorjev, ki bodo liki apostoli šli med narod, šteči mu blegovest sokolskega bratstva, ljubezni, enakosti in svobode!

Baš prvi december kot dan spomtnov, teženj in borb je primeren, da o tem pozivu razmisljate, zlasti oni, ki so naši, pa se delu odtegnejo in ga celo z nesokolsko kritiko ovirajo Sokolstvo ne sme poznavati penzionistov in njem in njemu mora biti posvečeno delo vsakega poedinca do smrti, pa bilo, da biva na vodenečem mestu ali pa med vrstnimi članstva.

Pridite v naš krog — stopite v službo naroda!

K Jarčevemu večeru v društvu „Krka“

Cvelbar eden najpomembnejših mladih pesnikov — Začetki društva Krka

Ljubljana, 30. novembra. Avtobiografske izpovedi so v našem literarnem življenju zelo redke. Zato bo v marsikaterem pogledu vplivala skoraj senzacionalno izpoved pesnika in pisatelja Mirana Jarca v društvu »Krka« pri Mikliču v petek 2. decembra o umetniški generaciji, ki je doraščala med vojno v Novem mestu in katere je vzel tipa za svoj roman »Novo mesto«.

Zanimivo bo, da bo Jare navedel tipa, ki jim je dal izmišljena imena, z njihovimi pravimi imeni, in da bo govoril med drugim tudi o prezgodaj uremlju pesniku in slikarju Josipu Cvelbaru iz Kostanjevice na Dolenjskem, ki je padel kot kadelaspirlar od dum-dum krogle zadet 1. 1916. v 21. letu svoje starosti na tiroški fronti. Čeprav se zelo nisl, pa je Cvelbar eden najpomembnejših mladih pesnikov, kakor bo pokazala njegova zapuščina, ki jo je uredil prof. Alojz Turš v Novem mestu in čaka sedaj začasnika.

Z veljavjevo duševno zrelost je značilna že njegova oporoka, ki so jo našli pri identificiranju v njegovem legitimacijskem toku (Legitimacijskapsel) in je napisana v nemščini, kar je razumljivo, ker je služil v nemškem polku. Prevedena v slovenščino bi izgubila mnogo na svoji pravobitnosti, zato naj bo dovoljeno, da jo objavimo v originalu:

»Kein einziger Wunsch ist mir je auf Erden erfüllt worden, weder der liebste noch der heiligste. Das ist mein allerletzter: ich bin ein Slowene, nichts ist für einen solchen schrecklicher, als in einer Toten, fremden Erdscholle den ewigen Schlaf zu schlafen. In der heiligen Heimatserde, da lässt es sich süss den ewigen Traum träumen, dort, wo die Erde auch für die Toten lebt, die Blumen auch für sie blühen, in meinen teuren, geliebten Unterkrain in Kostanjevica. O, wusste ich heute, ob der Wunsch nicht auch so ein wahnsinniger ist wie es die übrigen waren.«

Cvelbarju se tudi ta njegova poslednja želja ni izpolnila. Pokopalni so ga na tujem — v skupnem grobu.

Po Jarčevi izjavi je bila značilna lastnost novomeške generacije predvsem neka neverjetna, trodživa vera v svoje poslanstvo. Nadvladati gmo, poraziti ta grdi svet ali pa zbežati iz njega. Ne več razumevati, marveč podpreti mejnike in začeti iznovu ustvarjati temelje. Za razumevanje tega duševnega nastroja je potreben poznati tudi okolje, v katerem se je dramilo to pokolenje. Ste že opazili kdaj zeleno Krko v vseh letnih časih? Ta reka, kakor je videti v majskih popoldnevin vsa rahlja in spokojna, pa naraste v jesenskih nočeh v grozotno, preko struge razlivajoče se vodovje, ki uničuje moč, trga zemljo kos za kosom, valeč debla, veje in predmete s seboj, kakor brezoblična groza, ki ne pozna usmiljenja.

V tem izrazito krajevnem okolju se je oblikovala struja, ki je poskusala dati v javnosti vidni izraz svojega življenja v septembarskih umetniških dneh 1. 1920. v Novem mestu in nekaj mesecov kasneje v Ljubljani. Tu so tudi pričetki sedanjega društva »Krka«.

Dvanajst let je že preteklo od tedaj. Po zakonitosti ritmičnega menjavanja se je tudi Dolenjska umaknila navidez v tišino prav tedaj, ko je bilo treba valove njenega pole-

so ta pogajanja izredne važnosti za bodoča in čim prejšnji razvoj elektrifikacije Dolenjske.

Fotoaparat za Miklavž!

Ze od Din 100.— dalje dobite dober aparat pri

FOTO-MATERIJAL

Janke Pogačnik,

LJUBLJANA, Dunajska cesta 20

Če mačka ni doma

Dolenjska zidanica, 29. novembra. Če mačke ni doma, miši plešejo, e pravi slovenski pregorov. Tako je bilo tudi v neki gostilni na Dolenjskem. Doma je bilo malo zasluga in je mladi gospodar, ki se je še vedno nedavno poročil, se s trebuhom za kruhom v Francijo. Doma je postal svojo mlado ženo, ki pa se je navzdic temu, da ji je mož redno pošiljal pisma iz tujine, začela kmalu dolgočasiti. Mož ji je večkrat posiljal denar, da bo kupila kravico, gostilnárka pa si je že zelenje zavare in je kupila harmoniko. Za godca je najela postavnega brezposebnega rudarja, v katerem se je prav kmalu zagledala. Kmalu sta muzicirala.

Bilo je okoli sv. Martina, ko se je mlademu gospodarju v Franciji vzbuljile domotozje.

Ne da bi preje kaj pisal, jo je nekoga lepega večera primahal domov na redno grado. Bila je temna noč, ko je stopil v spalnico. Pri plamenu vžigalice mu je zastal dihl: v zakonski postelji je zagledal neljubega gosta, ki ga je nadomestoval pri njegovem ženi. Neusmiljeno je začel udrihati po obeh, da sta ga kleče protislačjanja, končno se je pa ubogemu godcu, ki je prisel na vaskrš, z božimi zapovedi, komaj posrečilo, da je utekel. Nesreča je bila le, da je krepostni don Juan ni imel skor prav nobenega oblačila na sebi in edina tolažba mu je bila, da mu je mrzla sapa hladna bunke, ki mu jih je zadal razlit zolč varanega moža. Tako se je končala zgodba z nezvesto ženo, na harmoniko pa igra mož.

Z Jesenic

Sokolsko društvo Jesenice priredi jutri v proslevo državnega in sokolskega praznika slavnostno akademijo z naslednjim sporedom. Dopoldan ob 11. uri zaobljuja med letom pristopivšega članstva, prevedba naraščanja v članstvo in deč v naraščaj ter razdelitve diplomi tekmovalcem. Zvečer ob 20. uri slavnostna akademija: 1. Sokolski črnica, 2. slavnostni govor, 3. državne himne, 4. nastop moške in ženske deč, 5. nastop moškev in ženskega naraščaja, 6. nastop članic, 7. slovenski sinfonija (orkester), 9. alegorija. Udeležba članov v slavnostnem kroju dopoldan in zvezčer obvezna.

Nova planinsko smučko zavetišče v Karavankah. Poročali smo že, da so si lani letos zgradili nekateri jesenški in javorniški klubovi in društva nova in njihovim potrebitom odgovarjajoča planinska smučka zavetišča. Teko ima lepo urejeno smučko zavetišče »S. K. Bratstvo« pod sedlom Kočne, T. K. Skala na pobočju gore Rošte, S. O. Borec ga gradi na Crnem vrhu nad Jezernicami, S. K. Svoboda ga ima na planini Kozjek vrh Možaklje, »Sokol« na Javorniku pa ima krov, enega ne Bevški, drugega na Potokški planini. Vsem tem zavetiščem pa se bo kmalu pridružilo še eno in to bo največje. Uredilo si ga bo Sokolsko društvo Jesenice v bliži Fentovi hiši, ki stoji na prostrani planini med spodnjimi in zgornjimi Savskimi jamami. Uprava sokolskega društva se je obrnila na upravni svet KID, katera je sedaj lastnica tega posestva s prošnjo, da dovoli preureditev hiše in snemjanje na tej lepi in prostori planini. Upravni svet KID je prošnji ugodil s pridržkom, da bo v primeru, če bo hišo sam rabil, šest mesecov prej odpovedal v povrnil stroške za notranjo ureditev hiše. Hiša bo imela v pritličju kuhinjo ter dve večji in eno manjšo sobo, tako da bo v primeru potrebe prenaločilo v njej lahko 40 do 50 oseb. To smučko zavetišče bo največje in najlažje pristopno, kar jih je doslej na jesenških planinah. Osobito bo prikladna za mladiino staro do 18 let, ki si ji ne bo treba mučiti s hojo v visoke gore, ampak bo prišla z lahkotno po lepi planinski cesti na lepe terene, ki so okoli te koče.

Grdo izkorjevanje ljudi, ki sami žive v težavnih razmerah. V soboto je bil zopet pravi naval ljudi, ki pod pretezo, da so brezposelnici, prosjačajo po Jesenicih. Pri nekaterih strankah, ki stanujejo ob glavnih cestah, se je že dopoldan zglašilo 14 mladih in krepkih ljudi, ki so prosjačili po hišah. Res je morda med njimi nekaj takih, ki so podpore res potrebljni in niso sami krivi, če jih je usoda poginala na cesto. So pa med njimi tudi taki, ki ljudi grdo izrabljajo ter škodujejo tistim, ki so podpore res potrebljni. Tako je v soboto zvezčer hodila skupina takih ljudi, ki so podnevi skupno berateli, tako pijana po jesenških cestah, da je naravnost izzivala in to brez vsakega povoda mimoideče ljudi. K nekemu gospodu sta prišla določne prosjači dva mlada človeka in dobila vsak en dinar. Zvezčer pa jih je dobil gospod v nekem lokalnu pijano in tudi kuhinjo, ki je imela v tem času vse znamenje vrednosti. Lawrence Tibbett in Grace Moore

Usmiljen tat

Mokronog, 29. novembra.

Po štreljeni odstotnosti se je v Mokronogu pred kratkim zopet pojavil podnarednik Nace. Kratkočasen fant je in rad je hodil v kavarno. Ponoči 20.-21. t. m. je natakaric Marici Česnikovi izginila večja vsota denarja. Orožniki so zasedovali tatu, ali niso ga mogli najti, zato je pa skušal dobroščeni Nace okradeno potolažiti in ji je podaril cele kovača. Da bi bila Marica, ki se mu je tako simila, spet vesela, je pričel dajati za pijačo in litri za litrom ter Štefanji Štefanom so marširali na mizo. Hudo prijazen je postal Nace in vesel ter pogledal tudi v kuhinjo k gospodinji Mici. Njej pa ni bilo všeč njegovo odkrivanje ljubezni in je stekla v klet, zavrnjeni zaljubljenec je pa skočil za njo ter jo vrgel na tla in pričel prete.

Kraljeva vptija je prilihel v hiši stanovali g. Juliji ter jo rešil, kaj hitro pa so prišli tudi orožniki in pri Nacetu naši, kar 811 Din in pa tudi zlati prstan, ki je bil ukraden Marici. Na Nacetovem stanovanju so tudi odkrili polnih 15 vreč eračnega blaga, ki ga je Nace prinesel seboj iz vojaškega sklašča v Belovaru, kjer je dobil trajen dopust.

V preiskovalnem zaporu se Nace ni prav nič dobro počutil. Ko je jetniški paznik Edi stopil ob 7. zutra v Nacetovo jedlo, je videl ležati na postelji Nacetova ječa, da je jačno prebudil, tedaj je bil pa ječar že za zapahom, ker Nace v postelji ni bil Nace, temveč lutka, izza vrat je pa pravi Nace skočil na hodnik, zaklenil naznik v ječo in hotel pobegniti. K srči sta ga ujela fečarjeva žena in sin, da je tatinski kačeval spet pod ključem.

Iz Kranja

Sokolsko društvo priredi v proslovu uenidenja drevi ob pol 21. akademijo. Sodelovali bodo: člani, članice, moški zbor in orkester. Jutri ob 11. dopoldne bo svetovanja se, prevod v zaoblju načinu.

Lutkovni odsek Ljubljanskega Sokola ob 16. v Narodnem domu.

Sokolsko društvo Štepanja vas proslavljata narodnega uenidenja ob 19. v društveni telovadnicici.

NOVINARSKI KONCERT ob 20 v Undonu.

Sokolsko društvo Ljubljana III. telovadna akademija ob 20. v društveni telovadnici.

Narodna obrana občni zbor ob 11. v predavalcini ZKD.

Dežurne lekarne.

Danes: Dr. Piccoli, Dunajska cesta 6

in Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9.

Jutri: Bahovec, Kongresni trg 12.

Ustar, Sv. Petra cesta 78 in Hočevar,

Ljubljana VII, Celovška cesta 34.

Naš največji praznik

Ljubljana, 30. novembra.
V krogotoku let se obnavljajo svele obletnice naše slovenske in jugoslovenske zgodovine.

Po dolgih desetletjih trpljenja, dela in nad je zasijal prvi december kot simbol naporov skupnega svobodnega žanosa. Ždeto se nam je, da so po skupnih borbah za dom in rod odstranjene vse ovire, ki so se stavile na pot. Pa vendar ni bilo vse tako kot je kazalo na prvi mah. Obdali so našo posest temni oblaki — medsebojni prepriki in izguba Koroške in Primorja. Solne svobode je zatemnilo slovenski sever in jug; mi pa smo gledali, kako nam tujci dele našo grudo. Od takrat je mimo dokaj let. Izgubljeni sinovi se niso ponižali, nasprotno, ostali so posnos in zvesti domači zemlji; kajti naš rod onstran mej je ostal netzprosen klub najhujšemu pritisku. Modra Soča in deroča Drava še bijeta boja za zlato svobodo in danes ni mogče več izbrisati iz spomina čuvstev, ki nas vesijo na izgubljeni grudo.

Danes se spominjam dneva naše zgodovine, ki je in bo stal svetel praznik našega uedinjenja; spominjam se onih lepih dni, ki so nas bodrili k velikim dejanjem; obenem pa nas obdajajo temne misli ob spominu na izgubljeno posest, ki še ni deležna svobodnega razmaha. Ob velikem jubileju se spominjam z globoko hvalnijo vseh neštetičnih borcev, ki so v dolgi dobi naših bojev največ doprisnili k zmagi naše misli, odkrivali nova obzorja in kazali novih ciljev. Med ljudstvom so živeli, se veselili in trpeli s svojim narodom, žrtvovali se za njegovo vsestranski napredok in za njego.

Lado Jerš

Lep prosvetni praznik v Škofji Loki

Otvoritev novega, moderno zgrajenega šolskega poslopja

Škofja Loka, 29. novembra.

V vrsti šolskih svečanosti, ki so pričeli v soboto, je bil današnji dan najpomembnejši. Nova in vsem zahtevam sodobnega časa ustrezajoča šolska palača je bila danes dopoldne na slovesen način blagoslovljena, otvorjena in izročena svojemu namenu. Z otvoritvijo nove šolske zgradbe je napravila škofjeloška šolska občina v razmahu našega šolstva krepak korak naprej, ne samo v ponos in diko svojemu ožjem okolišu, marveč vsej naši domovini. Novo učno poslopje je najboljše jamstvo da se bodo že dostači jaka lepi učni uspehi še lepše dvig-

banovinske mlekarne šole inž. in profesor Štefan Sabec; davčni nadupravitelj Franz Adamčič; upravnik pošte Gabrijel Marušič, stavbni nadzornik Anton Ogrin in nekateri podjetniki. Prisotno je bilo tudi naše narodno ženstvo z go. županjo Marijo Hafnerjevo in notarjevo soprogo go. Alojzijo Šinkovico.

Prve blagoslovitvene molitve so se vršile pri vstopu v šolo in se nadaljevale pred zbrano gospodo in mladino v risalnici. Župnik g. Podbevsek je šolsko zgradbo blagoslovil, je obšel nato z ostalo duhovno posamezne prostore stavbe in obes-

nili. Nova šola bo vzgled vzornega prosvetnega delovanja in vzpodbuda za pridno učenje našim najmlajšim, ki so se morali doslej celo desetletja utesnjavati v nepriljubljenih učiliščih stare šole v Klobovovski ulici. Nič manjše ni zadovoljstvo učiteljskega zborna, ki se bo mogel odsejše vse izdatneje uveljaviti v svojem odgovornem poklicu. Z otvoritvijo novega prosvetnega hrama stopa šolska občina v vrsto naših najnaprednejših krajev, omih, ki se zavedajo, da je šola temelj v jedro bistvu narodove kulture. Žalji in znojem, ter ogromni žrtvami je bilo postavljeni to poslopje. Toda zlati plodovi kulturnega in prosvetnega raznoma vsega škofjeloškega okoliša bodo poplačali ta trud.

Današnje slovesnosti so se pričele ob 7.30, ko je odšla vsa mladina k službi božji v župnemu cerkev sv. Jakoba. Po končanem cerkvenem opravlju so se zvrstili razredi v spred, ki je krenil nazaj pred šolo in od tod v okusno okrašeno risalnico v drugem nadstropju, kjer so se medtem zbrali poleg domačih predstavnikov javnega življenja, odišči gostje, zlasti s prosvetnega področja. Gospod ban je zaradi obolosti izostal in ga je nadomeščal dr. Guštin. Podban dr. Pirkmajer je poslal kot predsednik ban. šolskega odbora brzojavne čestitke agilnemu stavbnemu odboru z željo, da bodi novi prosvetni hram bogat vir srčne, kreplosti in blehostanja sedanjemu, kakor tudi bodočim rodom. Otvoritev se so svojim posetom počastili bansk inžektor dr. Franc Kotnik s tajnikom dr. Mirkom Brdikom; sreski načelnik za ljubljansko okolico, glavar Josip Znidarič; vodja sreske izpostave v Škofji Loki Ivan Legat; šolski nadzornik Vinko Zahradnik, predsednik učiteljskega društva Josip Lapejne, vsi člani krajevnega šolskega sveta in učiteljski zbor; komandan I. planinskega polka, polkovnik Milorad Radović; mestni župnik Jernej Podbevsek s katehetom dr. Vilkom Fajdigo, spiritualni prof. Josip Simenc; gvardjan p. Kamil Požar s p. Otočom; projektant stavbenik Emil Tomažič; starološki župan Anton Hafner, župan občine Žalec Pavel Dolinar; inž. Emil Navrišek; predstojnik okrajnega sodišča dr. Jaka Prešern; ravatelj

slednjih na sprednjo steno razpolo. Imel je nato lep nagovor, ki je poudarjal v njem, da bodi nova šola v pouk, izobrazbi in vzgojo mladini, v čast in ponos dvema župnijama in trem občinam. Prosil je za stavbo in vse, ki bodo v njej delovali božjega blagoslova. Otroci so zapeli nabožno himno.

Vse zbrane je kar najiskrenje pozdravil škofjeloški župan in predsednik krajevnega šolskega odbora g. Josip Hafner, ki je izročil upravitelju šole g. Jakobu Rojčiču ob stavbi in prečital pozdravno brzojavko Nj. Vel. kralju Aleksandru. Upravitelj meščanske šole g. Karel Sovre je namenil svoje besede predvsem mladini. V vneseni obliki je očetal faze graditve in zlasti opozarjal mladino na hvaležnost do vseh onih, ki so priporomogli, da se je stavba zgradila. Vrhlih novih prostorov bodo delzne in enaki meri osnovna, gorska in meščanska šola, ki primaže v palačo vedrino, toplice in veselja. Nova šola bo vzgajala v ljubezni do kraja in države, učila bo ljubiti svojega bližnjega in spoštovati delo. Dr. Guštin je poudarjal, da je stavba velika in imponanta, kakor je bilo veliko tudi izvršeno delo. Govornik primaže pozdrave g. bana, čestita k napredku in želi, da bodi prosvetni hram vir narodne in državne vzgoje. Komandant Radović je prinesel svoje in čestitke vsega oficirskoga zborna in vojaštva. Šola bodi hram prosvitljenoosti in znanja, znaka narodovega napredka. Predsednik učiteljskega društva Josip Lapajne je govoril predvsem mladini in jo je opozarjal na kako važen kotikat jugoslovenske države stoji Škofja Loka. Na topove, ki se nam nastavljajo — odgovarjajo z novimi šolskimi zgradbami.

Solska mladina je nato prikazala svoj nastop. Marjan Dolinar je učinkovito prednašal doklamacijo »Ob otvoritvi šole«, četrti razred je deklamiral Ubit zvon, pevski zbor mladine je zapel celo vrsto pesmi in nazadnje državno himno, s čimer je bila slovesnost končana.

Damski komite, ki so v njem zlasti edelovale ge. Šinkova, Hafnerjeva, Janežčeva in gđ. Dolencova, je pripravil nato zakusko v učilišči v pritličju, šolska mladina pa je bila povgrena s pecivom in ajem. Pri zakusu je bilo izmenjanih več

lepi izleti kot n. pr. na Golico, na Hrušico, preko darskih poljan Mojstrano, na Klek, na Babo, pa tudi na Kepo. V pol ure se more despeti na greben Rožce, od koder se smučarji odpre razgled na prostrane eñežne poljane, ki zadovolijo še takoj razvajenega sportnika. To je teko zvani St. Moritz, kakor so ga krstili jesentiki fantje ali pravo ime Koroška Rožca, ki leži tik ob državni meji na avstrijski strani. Obmejne straže so sportnikom vedno naklonjene in ne delajo turisti pri prehodu čez mejo nikakih sitnosti, ako se legitimira z legitimacijo potrjeno od pristojne oblasti. St. Moritz je podoben ogromnemu kotu, ki je obdan od visokih neprorašenih gora, s strimimi pa tudi položnimi pobojiži iz tektonik in Podrožico. Ker nepopisno lep je tukaj teren, ki je skorodno brez vetra in ker leži na severni strani, je sneg za manuko vedno dober. In da vidite tukaj nedajko življenje prešerje smučarske mladine! Užitek jih je opazovati, ko drsijo v skupinah v ostrim dolgem omiku po pobojnih nizol potem zopet skupina, ki si je iz snega napravila zasilon skelešnicu, in zatem. Kar k starološkemu županu g. Tonetu Hafnerju nasproti kolodvora je mahnil spremljevalec, saj Suha spada v to občino. Župan je mirno poslušal pretresljivo povest

Najstarejše slovensko pevsko društvo

je kamniška »Lira«, ki nastopi jutri zvečer na novinarskem koncertu v Unionu. Jutri bomo imeli torej redko priliko, pozdraviti v Ljubljani naše najstarejše pevsko društvo, mu čestitati k nedavnemu jubileju 50 - letnici, obenem pa k odlikovanju. Na predlog prosvetnega ministra je nameč kralj odlikoval kamniško »Liro« ob njem jubileju z redom Sv. Save IV. stopnje.

napitnic in sta ponovno govorila gg. Josip Hafner in Josip Lapajne.

Tako je bil dan, ki ostane v zgodovini razvoja škofjeloške šolstva v trajnem in nezgodnem spominu, nad vse lepo in dobročino zaključen.

Svoje čestitke k otvoritvi šole sta izrazila tudi nadzornik za šolske vrtove g. Andrej Skulj in banski nadzornik za osnovno

šolstvo g. Andrej Rape, slednji z besedami: Iskreno čestitam! Naj bo nova šola neusahljiv studenec najlepši vrlin, druševnih in telesnih, v blaginjo naroda in domovine.

Posebna brzojavka je bila odpolana g. banu. Naj v pohvalo omenimo tudi to, da je bila šolska zgradba bogato okrašena s ovetjem in zelenjem. Oboje je oskrbel industrijec g. Franc Dolenc st. iz stare Loke.

Priprave jeseniških Skalašev za zimo

Smučka koča na Rožci daje priliko še za večji razmah smučarstva na Gorenjskem

Jesenice, 29. novembra.

Škalaška Rožca je zopet oživela. Kaj ne bi, saj ga ni skoro turista-smučarja, ki bi je ne poznal, tako mične in lepe, da zpusča vsakomur najlepši vtis in prijeten spomin na oni časi, ki ga je kdaj preživel tam gori. Ne samo naši, tudi tuji iz dajnih delž so spoznali njene lepote. Le žal, da so Gorenjeni bili tako dolgo zelo skromni in tuju niso pokazali svojih solnčnih planin, ki so v poletju posejane z najlepšimi planinski cveticami, pozimi pa ručijo smučarjem in tudi začetnikom idealne smučske terene. V tem prirodnem parku je dana možnost vsakomur preživeti nekaj prijetnih uric rajskega življenja, kjer se počuti človek svobodnega, razbremenjenega vseh nadlog in skribi, ki ga tarejo v vsakdanjem življenju.

Bližina Julijeve panorame z mogočnim Triglavom že odtem v belo odejo daje človeku občutek, kot da je nekje visoko v gorah, dasi je od Jesenic oddaljen le borih par uric.

Jesenški Skalaši so si pridobili že v začetku svojega intenzivnega dela mnogo zaslug za propagando tujega prometa na Gorenjskem. Dasi obstoje podružnica T. K. Skala na Jesenicah že enačto leto, so si njeni člani mogli še letos zgraditi na Rožci lepo smučarsko planinsko kočo z močnimi denarnimi žrtvami, dasi so neumorni člani s planinskim kulukom mnogo pripomogli do končnega uspeha. Koča sama ni posečno velika, niti razkošna, vendar pa je za planinske razmere dobro opremljena in nuditi vsakomur prijetno zavetisce. V poleg stojecem zidanemu poslopju je kuhinja in skupna ležišča, na katerih je prostora za 40 gostov. Koča je odprtja in oskrbljena poleti in pozimi, oskrblejo pa je Nace. Oh, ta Nace, ko bi ga le poznali, včasih je malo nagajiv. Kaj ne bi bil, ko ima vendar tako lepo tam gori na Rožci. No, Nace, pa nikar ne zameri, če te malo seznamimo s svetom. Krepak in zastaven fant, res pravi tip pristnega Gorenča, ki je vedno dobre volje. Sredi dobrega razpoloženja pa pride Nace in ureže kako okroglo prav po svoje, da postane razpoloženje še boljše. Točno ob 10. uri pa se pojavi na Nace kot mož posstave, ki naznani gostem policijsko uro. Če pa gostom ta ukaz ne ugaja, se Nace tudi spriznja s »policijsko uro po dogovoru«, ki pa je v veljavni le v nekem posebnem delu koče. Tudi dober kuhan je na Nace. Golaž, kdo zelje in žganci, fižolček in repca, so njegova specialitate in še marsikaj dobrega, česar pa iz previdnosti pravilno ne zavetisce. Nace je odprtja in pozimi, oskrblejo pa je Nace. Oh, ta Nace, ko bi ga le poznali, včasih je malo nagajiv. Kaj ne bi bil, ko ima vendar tako lepo tam gori na Rožci. No, Nace, pa nikar ne zameri, če te malo seznamimo s svetom. Krepak in zastaven fant, res pravi tip pristnega Gorenča, ki je vedno dobre volje. Sredi dobrega razpoloženja pa pride Nace in ureže kako okroglo prav po svoje, da postane razpoloženje še boljše. Točno ob 10. uri pa se pojavi na Nace kot mož posstave, ki naznani gostem policijsko uro. Če pa gostom ta ukaz ne ugaja, se Nace tudi spriznja s »policijsko uro po dogovoru«, ki pa je v veljavni le v nekem posebnem delu koče. Tudi dober kuhan je na Nace. Golaž, kdo zelje in žganci, fižolček in repca, so njegova specialitate in še marsikaj dobrega, česar pa iz previdnosti pravilno ne zavetisce. Nace je odprtja in pozimi, oskrblejo pa je Nace. Oh, ta Nace, ko bi ga le poznali, včasih je malo nagajiv. Kaj ne bi bil, ko ima vendar tako lepo tam gori na Rožci. No, Nace, pa nikar ne zameri, če te malo seznamimo s svetom. Krepak in zastaven fant, res pravi tip pristnega Gorenča, ki je vedno dobre volje. Sredi dobrega razpoloženja pa pride Nace in ureže kako okroglo prav po svoje, da postane razpoloženje še boljše. Točno ob 10. uri pa se pojavi na Nace kot mož posstave, ki naznani gostem policijsko uro. Če pa gostom ta ukaz ne ugaja, se Nace tudi spriznja s »policijsko uro po dogovoru«, ki pa je v veljavni le v nekem posebnem delu koče. Tudi dober kuhan je na Nace. Golaž, kdo zelje in žganci, fižolček in repca, so njegova specialitate in še marsikaj dobrega, česar pa iz previdnosti pravilno ne zavetisce. Nace je odprtja in pozimi, oskrblejo pa je Nace. Oh, ta Nace, ko bi ga le poznali, včasih je malo nagajiv. Kaj ne bi bil, ko ima vendar tako lepo tam gori na Rožci. No, Nace, pa nikar ne zameri, če te malo seznamimo s svetom. Krepak in zastaven fant, res pravi tip pristnega Gorenča, ki je vedno dobre volje. Sredi dobrega razpoloženja pa pride Nace in ureže kako okroglo prav po svoje, da postane razpoloženje še boljše. Točno ob 10. uri pa se pojavi na Nace kot mož posstave, ki naznani gostem policijsko uro. Če pa gostom ta ukaz ne ugaja, se Nace tudi spriznja s »policijsko uro po dogovoru«, ki pa je v veljavni le v nekem posebnem delu koče. Tudi dober kuhan je na Nace. Golaž, kdo zelje in žganci, fižolček in repca, so njegova specialitate in še marsikaj dobrega, česar pa iz previdnosti pravilno ne zavetisce. Nace je odprtja in pozimi, oskrblejo pa je Nace. Oh, ta Nace, ko bi ga le poznali, včasih je malo nagajiv. Kaj ne bi bil, ko ima vendar tako lepo tam gori na Rožci. No, Nace, pa nikar ne zameri, če te malo seznamimo s svetom. Krepak in zastaven fant, res pravi tip pristnega Gorenča, ki je vedno dobre volje. Sredi dobrega razpoloženja pa pride Nace in ureže kako okroglo prav po svoje, da postane razpoloženje še boljše. Točno ob 10. uri pa se pojavi na Nace kot mož posstave, ki naznani gostem policijsko uro. Če pa gostom ta ukaz ne ugaja, se Nace tudi spriznja s »policijsko uro po dogovoru«, ki pa je v veljavni le v nekem posebnem delu koče. Tudi dober kuhan je na Nace. Golaž, kdo zelje in žganci, fižolček in repca, so njegova specialitate in še marsikaj dobrega, česar pa iz previdnosti pravilno ne zavetisce. Nace je odprtja in pozimi, oskrblejo pa je Nace. Oh, ta Nace, ko bi ga le poznali, včasih je malo nagajiv. Kaj ne bi bil, ko ima vendar tako lepo tam gori na Rožci. No, Nace, pa nikar ne zameri, če te malo seznamimo s svetom. Krepak in zastaven fant, res pravi tip pristnega Gorenča, ki je vedno dobre volje. Sredi dobrega razpoloženja pa pride Nace in ureže kako okroglo prav po svoje, da postane razpoloženje še boljše. Točno ob 10. uri pa se pojavi na Nace kot mož posstave, ki naznani gostem policijsko uro. Če pa gostom ta ukaz ne ugaja, se Nace tudi spriznja s »policijsko uro po dogovoru«, ki pa je v veljavni le v nekem posebnem delu koče. Tudi dober kuhan je na Nace. Golaž, kdo zelje in žganci, fižolček in repca, so njegova specialitate in še marsikaj dobrega, česar pa iz previdnosti pravilno ne zavetisce. Nace je odprtja in pozimi, oskrblejo pa je Nace. Oh, ta Nace, ko bi ga le poznali, včasih je malo nagajiv. Kaj ne bi bil, ko ima vendar tako lepo tam gori na Rožci. No, Nace, pa nikar ne zameri, če te malo seznamimo s svetom. Krepak in zastaven fant, res pravi tip pristnega Gorenča, ki je vedno dobre volje. Sredi dobrega razpoloženja pa pride Nace in ureže kako okroglo prav po svoje, da postane razpoloženje še boljše. Točno ob 10. uri pa se pojavi na Nace kot mož posstave, ki naznani gostem policijsko uro. Če pa gostom ta ukaz ne ugaja, se Nace tudi spriznja s »policijsko uro po dogovoru«, ki pa je v veljavni le v nekem posebnem delu koče. Tudi dober kuhan je na Nace. Golaž, kdo zelje in žganci, fižolč

Ljubljana proslavi jutri zvečer praznik zedinjenja na novinarskem koncertu v Unionu.

Koncert, ki je oficijelna proslava državnega praznika, se prične ob 20.

Občinstvo naj pride na koncert točno, da ne bo prehude gneče pri garderobah in da se začetek ne zavleče.

Za one, ki imajo svoja mesta spodaj, sta dve garderobi, ena nasproti vhoda v veži, druga na levi strani pred vhodom v veliko dvorano.

One, ki imajo svoja mesta na balkonu, opozorjamo, da bo garderoba za nje na levi strani pred vhodom v zgornjo malo dvorano.

Po koncertu bo družabna zabava s plesom in tekmo v igri jo-jo.

Vstopnice — samo še nekaj sedežev in stojšča — se dobe v predprodaji v Matični knjigarni na Kongresnem trgu danes do 18 in jutri od 10—12, zvečer od 18 pa pri večerni blagajni v Unionu.

Rezervirane vstopnice naj se dvignejo najpozneje do jutri do 19.

Kupone koncertnih vstopnic shranite, ker bodo biljeti po koncertu zahtevali vstopnice tudi za družabno zabavo.

Dnevne vesti

Naročnikom in prijateljem »Slovenskega Naroda« v Metliki. Ker je zanimanje za naš list tudi med Belokranjci od dne do dne večje in ker se oglašajo vedno novi naročniki, ki jim je pa bilo doslej zelo neljubo, da so prejemali list šele naslednjega dne, ko izide, smo poskrbeli, da bo prihajal list v bodoče še istega dne, in sicer bo dostavljen vsem naročnikom na dom tako, da ga bodo zvečer že lahko čitali. Opozorjamo naročnike na to ugodnost in jih prosimo, naj se opozore svoje prijatelje in znanke, da posreča »Slovenski Narode Belli Krajini« največjo pozornost.

— Hoteliški dan. Zagrebški hotelirji sklicujejo sestanke hotelirjev iz vse države v zvezi s kuhrske in sladčičarsko razstavo v Zagrebu. Sestanek se prične 4. decembra ob 9. v prostorih udruženja gostilničarjev v Zagrebu in vršil se bo v okviru hoteliškega dne.

— Poroka. Poročil se je g. Kavčič Silvester, poštni uradnik s poštno uradnično godbo. Lavro Braz. Obilo sreč!

Priprave za kongres Pen-klubov. Prisodnici leta bo v Dubrovniku kongres Pen-klubov in pripravljeni odbor je imel te dni prvo sejo. Odboru predseduje dubrovniški Župan Mičić.

— Prepoved zahajanja v krčme. Okrajno sodišče v Kranju je prepovedalo mizarju iz Predvora Alojziju Udriju zahajanje v krčme za eno leto.

— Zeležniški upokojenci, stanujoči izven Ljubljane, naj vsak svoji najbližji potstaj predlože svoje legitimacije za prolongacijo in priložijo naslednja potrdila: Poštini odrezek o prejemaju pokojnine, za nad 16 let stare šolo obiskuječe otroke šolsko potrdilo, za one otroke, ki se uče obri, učno pogodbo; oni upokojenci z 20 ali več let službe predlože za svoje še neomnožene hčere potrdilo o skupnem življenju in zastalu. Oni poduradniki, ki niso bili prevedeni na novi zakon iz leta 1923 in imajo zeleniške legitimacije za II. razred, bodo morali navesti višino zadnje plače, vsak upokojenec bo moral navesti, od kdaj in do kdaj je bil v aktivni službi. Kdaj bodo morali predložiti v Ljubljani stanujoči upokojenci svoje legitimacije, bodo se posebej pravočasno obveščeni, pripravijo naj si pa gori navedena potrdila. Oni upokojenci in rentniki, ki prejemajo svoje pokojnine in rente od zeleniške direkcije v Zagrebu, morajo svoje legitimacije poslati naravnost na isto direkcijo. Pri sprejemu novih vložkov bo potrebno stare vložke vrniti, v nasprotnem primeru se bo zahtevalo Din 100.

— Nov grob. Snoči je izdhnila po dolgem težkem trpljenju svojo blago dušo splošno znanu lastnico kisarne, trgovka in gospodinjstva ga. Ivana Kušar, stara še le 56 let. Pokojna je bila plenitena žena, ki jo bodo svoji pa tudi mnogi, ki so poznali njeno dobro srce, težko pogrešali. Pogreb bo jutri ob 15. izpred hiše žalosti v Kozarjah na pokopališču na Viču. Boditi lahka zemja, težko prizadeti rodbini naše iskreno sožalje!

— Za nesrečno Jeričovo družino je dana vratna neimenovanja Din 50. Anton Stare, restavracija, Kranj. Din 117,25, nabranih od gospodov gostov in od Kluba kegljanov v restavraciji pri Peterku.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo večinoma oblačno. Včeraj je bilo po večini krajev naše države deževno. Najvišja temperatura je znašala v Sarajevu 17. v Skoplju 14. v Mariboru, Zagrebu in Beogradu 9. v Ljubljani 8 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 774,4, temperatura je znašala 6 stopinj.

— Za dva dinarja so ga oklali. Blizu savezne mesta je bil izvršen v ponedeljek zvečer drzen rop. Kmet Ivan Gjurgjević se je vrčal domov s sejma in napadi so ga razbojniki misleči, da ima pri sebi mnogo denarja. Nič mu ni pomagalo zatrjevanje, da denarja nima. En razbojnik ga je udaril s stolom po glavi, da se je onesvestil, potem sta ga pa dva še zabolila. Pri njem so našli samo 2 Din.

— Več nesreč in nezgod. Malo 10-letna Frančiška Goja, hči žagarja v Koncah pri Kranju, je tako nesrečno padla doma po stopnicah, da si je zlomila desno klučnico in so jo morali prepeljati v ljubljansko bolnišnico. Posnetnici v Černučah Koderman Franji so se splašili konji. Nesrečnica je prišla pod voz in je dobila

med prizadetimi. — V Gajevi ulici ob palatah PZ tudi betonirajo hodnik in kmalu bodo lahko asfaltirati hodnik na obeh straneh, ob cesti in v ulici.

Razstava
za praznik 1. decembra t. l.
v vseh prostorih.

A. Šinkovec
nasl. K. SOSS

LJUBLJANA, Mestni trg 18

—lj Vsako jese in pomlad je pri nastanju zaradi blata zelo aktualno. Tega pa niso krivi ljudje, ki celo smatrajo blato za potrebo sko ter se ne pritožuje zaradi vsake lužice; tu in tam je v mestu res takšno blato, da ljudje ne smejo potpreti, nego morajo oproziti na nedostatek poklicane, kajti s tako zanemarjenimi ulicami se vendar ne moreno postavljati, če so že interesi pešcev brez pomena. Najboljši primer kaže bi ne smeje biti naše ulice niti teda, ko bi mesto bankrotiralo, je Vočnjakovova ulica, ki je zelo prometna, saj gre po nji vsak dan nekaj sto ljudi že samo z gorenjskega kolodvora in tja. Hodnikov v tej ulici ni, ker je preozka. Pa tudi za vozni promet je preozka, vendar vožijo precej po nji, zlasti odkar je priklučena na novo Dvofakova ulica. Blato se tu kar preliva po ulici in sili v nekatere trgovske lokale. Stanovalci hiš v tej ulici, pa tudi ljudje, ki hodijo po nji, prosijo tretje uvidevnosti, saj menda smejo na njo računati!

—lj 8. palace Hranilje dravske banovine je Gregorčičeva ulica mnogo pridobil, vendar bo treba še ulico samo na sebi urediti. Cesto že ravnajo in ob palaci so asfaltirali hodnik. Slab je pa še vedno dohod k palaci čez Erjavčev cesto po Igriški ulici, kar vedo tudi obiskovalci gledališča. Upamo, da bodo zdaj uveli ustje Igriške ulice in okolico dramskega gledališča zaradi stanovanjskega palade, ker ju niso zdaj zaradi gledališča samega.

—lj Nabiralni dan mestnih delavcev za brezposelne do 3. in 4. decembra t. l. Imejte pripravljen drobir, da nabirali ne bodo zgubili čas z menjavjanjem na cesti! Sprejemajo se bo vsako dario, razume se, da čim večje bo — tem rajš!

—lj Nabiralni dan! Dne 3. in 4. decembra t. l. bodo mestni delavci nabirali darila in donari za revne brezposelne družine! Za vsako podanljeno veoto boste dobili potrdilo v obliku kupona, na katerem je označena enoten mesec enega dinarja! Odkupiti pa se morete seveda tudi z večjim poljubnjim zneskom, najvišja kupnina pa je kupon za Din 5!

Zaradi bolezni popolna

RAZPRODAJA
20 % popust.

od 30. novembra do 8. januarja 1933

PRIMERNA DARILA ZA MIKLAVZU.
Vermut, razni likeri, žganje, konjak, španška vina, sardine, čokolada, bonboni in drugo delikatesno blago.

Delikatesa T. ŠTRUKELJ

Ljubljana, Židovska ulica štev. 5.

—lj Organizacija mestnih upokojencev lepo napreduje in se bo imenovala »Društvo mestnih upokojencev v Ljubljani. V 3 tednih je prijavilo svoj pristop 76 pragmatičnih upokojencev, upokojenk in vdov pragmat, uslužbenec, in to vseh skupin od višjih uradnikov do nižjih uslužbenec. V osnovni fond se prispevali nad 600 Din, in sicer v zmeskih od Din 2. do 50—. Pripravljalni odbor je že vložil društvena pravila pristojnosti oblasti v odobritev, kako hitro bo vloga rešena, se sklicev ustanovni občinski zbor. Vsi oni, ki niso se pristopili, se vabijo, da to čimprej store, da bo organizacija se čvrstje.

— Prodaja. Dne 2. decembra se bo vrila pri glavnem carinarnici v Ljubljani.

prodaja raznega blaga (čevlji, papir, galante, rjavi stekleni predmeti, saharin, igralne vino, prazni sodi itd.).

—lj Sokolska župa Ljubljana poziva vse članstvo, da se pojno strelivo udeleži jutri zvečer novinarskega koncerta v Unionu. Zdravje!

—lj Sokolsko društvo Ljubljana-Sluga opozarja svoje članstvo, da se vrši proslava sokolskega praznika in zaprisega novega članstva jutri ob 10. uri dop. v veliki dvorani Sokolskega doma. Po proslavi obisk grobov umrlih bratov in sester, v civilu z znakom, po naslednjem redu: dinar v Dravje, ženski naračaj in članice k Sv. Križu, moški naračaj in člani v Št. Vid.

—lj Zveza naprednih jugoslovenskih akademikov, starenje v Ljubljani vabi svoje člane na starenje, ki se bo vršil v petek 2. decembra v restavraciji Zvezdi. Na dnevnem redu je predavanje starešine dr. Fuxa o zakonu o občini. Prisotek ob 8. zvečer. Tovarše prosim za točnost. — Odbor.

—lj Mestno načelstvo v Ljubljani potrebuje za mestne urade in podjetja za leto 1933 ca. 161 stenskih, 176 beležnih, 62 skladniških koledarjev. Oferte in vzorce se predložiti do 10. decembra 1932 ob 12. uri v mestnem gospodarskem uradu, soba 12, kjer se dobre tudi eventualna pojasnila.

—lj Sokolsko društvo Ljubljana II proslavi državni in sokolski praznik 1. decembra v soboto, dne 3. decembra točno ob 20. v telovadnicah na realki s slavnostno telovadno akademijo. Pred telovadno akademijo bo govor staroste br. dr. Šubic, zaobjuba novega hodnika in nato mladinska telovadna akademija. Pri proslavi so deluje tudi bratko pevsko društvo Kra-

kovo-Trnovo. K svečani proslavi je vse Sokolu naklonjeno občinstvo bratsko vabljeno. Vstop prost. Zdravo.

—lj **Miklavževanje Sokola Ljubljana II** bo v nedeljo 4. decembra v veliki kazinski dvorani, in sicer ob 16. za mladino, ob 20. za odrasle. Zvečer bo po razdelitvi daril družbeni večer s plesom. Vsi bratsko vabljeno.

—lj Pevski zbor Glasbene Matice: v četrtek 1. decembra ob pol 18. uri važna kratka pevška vaja vsega zborov.

—lj Oblastni odbor Narodne obrambe v Ljubljani sklicuje za dan 1. decembra ob 11. uri dopoldne v predavalnici ZKD, Kongresni trg 1/II., svoj občni zbor.

—lj Član Vodnikove družbe na Viču dobe letosnje knjige danes zvečer od 6. do 8. v knjižnici Sokolskega doma. Pobrala se bo obenem članarina za 1. 1933. Poverjenik.

Miklavževanje
Sokola I. na Taboru
s plesom

ZA ODRASLE v soboto, dne 3. decembra ob 8. uri zvečer — **ZA MLADINO** v pondeljek, dne 5. decembra ob 5. uri popoldne.

—lj Češka filharmonija v Pragi izvaja na svojem slavnostnem koncertu jutri, dne 1. decembra na novo predelan Bravničarjev Slavicus himnu in najnovje čez pol ure trajajoč Osterčeve orkestralne skladbo Koncert za orkester (simfonija), ki bo ob tej priloki sploh prvi izvajana. Obe skladbi dirigira prof. Stupka. Koncert bodo oddajale vse češkoslovaške radio postaje.

—lj Drugo strokovno predavanje Prirodoslovne sekcije Muzejskega društva se bo vložilo v petek, dne 2. decembra t. l. ob 18. uri v predavalnici Mineraloškega instituta na univerzi. Predaval bo g. dr. Oskar Reya >O ciklonih in padavinah v Sloveniji. Predavanje bodo spremljajale sklopne slike. Vstop prost. Sekcijski odbor vabi vse, ki se zanimajo, na obilno udeležbo.

—lj Anglesko-jugoslovensko društvo v Ljubljani vabi na današnji redni tedenski sestanek ob 20. uri v Kongresni kavarni poleg kina Matic.

—lj Sokol I priredi tudi letos Miklavževanje na Taboru, in sicer za odrasle s plesom v soboto 3. decembra ob 8. uri zvečer. Darila se sprejemajo v soboto ob 4. ure popoldne naprej. Za mladino pa v pondeljek 5. decembra popoldne ob 5. uri. Darila se sprejemajo od 1. ure popoldne naprej v suterenu na Taboru, vhod kopališče. Vabiljeni vse prijatelji sokolstva.

—lj Zobozdravnik dr. Rado Stigljoj sprejeme sedaj celodnevno od 8.—11. in od 2.—5. v Tavčarjevi ulici 4/I. Državni nastavljenci in njih član 30% popusta.

—lj Novi plešni tečaj za začetnike Jenkočev Šole se prične v petek 2. decembra ob 10. uri, v ponedeljek 5. dec. ob 20. Informacije in posebne ure dnevnno.

—lj Indijance sta se šla v tivoljskem parku dva nadobudna skavta. Vadila sta se v vseh bojnički umetnostih in se seveda nista pozabili uriti tudi v metanjtu noža, kakor sta zadnjč takoj imenitno videla v cirkusu Gleichen. Ampak ostre nože sta metala v lepe smreke, da so rewe jedale vse v ranah. Bojno igro je prekinil strogi možkar, jima pobral nože in fantice z nožema vred oddal policiji zaradi poškodovanja občinske lastnine. Tej dvojici se je pa pridružil še tretji fantič, ki mu je srce trgala prva ljubezen, da je vrezaval v tivoljsko dreveso svoje ranjeno srce z imenom neusmiljene devojke. Ampak tivoljske smreke imajo že v hubadarju dosti sovražnikov in prav nič ne marajo za indijanske bojne igre, niti za arme rane druge, ker tudi smrekam rane krvave in jim oditeka soli ter so v nevarnosti, da se pošuše. Tudi zaljubljeni decko ima opraviti s policijo, starši vseh treh »zločincev« pa sitnosti in skrbni zaradi posledic. Fantje so starci že po 14 let in bi morali vedeti, da se skodel delati ne sme, najmanj pa uničevati mestne nasade.

—lj Jutri nov film v Elitnem kinu Matice — „Zena brez pižame“. Le še danes je na spredaji Elitnega kina Matic v Dubrovniku izdelana Robert Stolzova razkošna v sladkih Šlagarjev polna opereta „Princ iz Arkadije“ z Willyjem Forstom in Liano Haid v glavnih vlogah. Jutri na praznik bo predvajana v kinu Matici. Ustna vesela komedija „Zena brez pižame“. V tem pikantnem in z očarljivim šarmom izdelanim filmu gre za precej kočljivo družinsko afero. Mlada žena se odpelje za časa slabene odstotnosti svojega moža brez njegove vednosti in neko letovščinu izgubi na povratku svojo prtljago, mal kovček v katerem je med drugimi stvarmi tudi njeni pižame. Po preteku par dnih prejme razburjena ženka svoj kovček nazaj toda jo — pižame ni več v njem. Neščeno pižame pride čisto slučajno v roke njenemu soprogu — ki je seveda takoj prepirčan o ženini neveznosti. Kako se vsa dogovorita konča, pove film, ki se odlikuje

Mladina v sovjetski Rusiji

Vse staro polagoma izumira, mladina se preteklosti niti ne spominja

O sovjetski mladini je predaval nedavno v Parizu neki M. Moskvič, ki je star šele 26 let, pa je zavzemal v Rusiji visoka mesta. Ni pa baje mogel prenašati življenja pod sovjetsko vladu in posrečilo se mu je odnesti pete v inozemstvo. Zato je treba tudi njegovo predavanje presojati pod očesnim kotom nabrušenih peta.

Moč pravi, da igra mladina v sovjetski Rusiji važno vlogo. Boljševski pravki ji zaupajo, ker ni nevarnosti, da bi zašla na reakcionarna pota, saj se preteklosti spletu ne spominja. Mladini so odprta vrata do vseh važnih mest. Poveljnik moskovskega vojskega okraja je star 34 let. Po Lenino-vi smrti je začela mladina v mnogih vstopati v organizacije komunistične mladine, v tako zvani Komsomol. Zdaj so pa seveda v tej organizaciji večinoma odrasli člani, ker se ljudje tudi v Rusiji starajo, čeprav je vse drugo tako pomiljeno, da človek ne more verjeti, da je mogoče napraviti kaj takega iz najbolj zaostale države. Sahtinski proces, ki se je zaključil s smrtno odsodbo večih inženjerjev, je napravil na mladino globok vtis. Politikni so pisali državnemu tožilcu Krilenku, da pojde za ustreljenimi,

ne pa za njim. Pozneje so si pa premisili.

Del mladine ni zadovoljen s politiko komunistične stranke. Ne glede na splošno proletarizacijo se deli mladina na delavsko, kmečko in inteligenčno. Nihče ne nosi nobenih okrasov, prstani, uhanji, verižice in druga takva roba je izginila. Tudi frizura je standardizirana. Prečka se ne nosi, ker jo je nosil zadnji car. Znak zaostalosti in zastarelih predstodkov je tudi nositi kravato. Mladina nosi večinoma rusko narodno srajco, kosovorotko. Klobuke nosijo samo oni, ki imajo kaj opraviti s tuji. Krojačev ni, temveč so samo državne konfekcije. Splošno so v modi še vedno škornji, ki so splet značilni za Rusijo. Toda škornji veljajo za luksus.

Kvalificirani delavci so v mnogih primerih plačani bolje od duševnih delavcev. Sovjetska mladina mnogo čita, toda stare klasike odklanja. Vojaska služba mladine ne veseli. Poljubiti ženski roko pomeni razjalitev, poslati dami ali dekletu šopek, je provokacija. Kavalirstva v zapadnoevropskem programu besede sovjetska mladina ne pozna. Razmerje med fanti in dekleti se je bistveno izpremenilo, poenostavilo.

Torej ni spal doma, odgovori, da res ni. Potem pa učinkuje sredstvo proti laži navadno tako, da človek zaspri. Vidimo torej, da učenjaki zaenkrat še ne morejo premagati lažnivosti.

Pasje dame

Mnogi psički so po svetu na boljem, kakor siromašni ljudje. Posebno dobro se jim godi v Angliji. Londonško pasje pokopališče priča s svojimi krasnimi spomeniki, da cenijo bogataši pse mnogo bolj, kakor ljudi. Angleži žrtvujejo mnogo denarja, da vzrede čistokrvne pse, ki jih pa tudi vestno dresirajo in jim strežejo tako vzorno, da bi lahko psem zavidil idealno življenje marsikater človek. Zadnje čase se je pojavil v Angliji celo nov poklic strežniških psov ali pasjih dam, kakor jim pravijo ljudje.

Pasje dame dresirajo in goje v pasjih domovih pse čistokrvne pasme, da že vse znaajo in da so dobro vzgojeni, ko pridejo k novim gospodarjem. Z dresiranjem psov se pečajo tudi vpojenci iz kolonij, ki dresirajo pse vseh pasem. Za to delo so boli pravna dekleta, ker so nežnejša in jih imajo psi raje od moških. Poklic pasjih dam je zdrav, ker je ženska ves dan na svežem zraku. Nekatere dame se specijalizirajo samo za gotovo pasmo, tako dresirajo ene dobermane, druge doge, kitajske pince itd. V Angliji so lahko veseli, da vsaj en panoga trgovine ne tripi krize in da so naše ženske novi poklici.

Valkova obsojena na smrt

Ana Valkova, ki smo o nji obširno poročali, da se je zagovarjala pred praska poroto zaradi umora svojih dveh mož, je stala pred porotniki štiri dni. Šele četrtega dne je bila obravnavana končana, porotniki so dobili vprašanje glede zločina umora iz nizkotnih nagibov in so soglasno potrdili vprašanje. Ko je glavni porotnik prečital trdilni odgovor na prvo vprašanje, je začelo občinstvo ploskati in predsednik je moral ljudi, večinoma ženske, pozvati k redu. Državni tožilec je zahteval na podlagi krvidoreka porotnikov za otočenko smrtno kazeno. Valkova se je v naslednjem hipu zgrudila in začela klicati: Mařenka, dete moje, tvoja mamica je nedolžna.

Potem je predsednik porotnega sodišča po posvetovanju senata prečital odsodo, ki je bila z njo Ana Valkova na podlagi krvidoreka porotnikov obsojena na smrt zaradi zločina umora. Valkova je poslušala smrtno odsodo

molče. Njen zagovornik je prijavil priviziv. Krivdorek porotnikov je sprejel občinstvo s pritrdjevanjem, pa tudi zunaj zbrana množica je bila zadovoljna, da so obozili morilko na smrt.

Ameriški učenjak v Berlinu

Znani ameriški naravoslovec prof. Benedikt, ki vodi že 25 let ogromni laboratorij za proučevanje živil v Carneggihevem zavodu v Washingtonu, je predaval te dni v Berlinu o svojih raziskavah.

10 letni dirigent

Ljudje so se vedno zanimali za čudežne otroke in radi zatiskali eno oko ali uho, če je šlo za nekaj let razlike v starosti. In v tem je česta tukaj pravo čudo, da so bili izredno nadarjeni otroci stari 10 let celih pet ali pa še več let. Pri otrocih, ki kažejo izredno nadarjenost, so odrasli z leti tako skopi, da bi na kraje videli, da bi ostali vse življenje otroci. Zdaj vzbuja pravo senzacijo v Italiji Brunetto Grosseto, ki nastopa kot dirigent, čeprav je star šele 9 let. Deček pa ne študira samo enostavnih, lahkotnih partitur.

Glasbeniki, ki ga prvič vidijo, kako hiti k dirigentskemu pultu, ga gledajo nezaupljivo. Ko pa spoznajo, da ima deček Wagnerja v malem prstu, se seveda kar ne morejo načuditi. Deček stopi na dirigentski pult, se prikloni, potrka s taktirko in vpraša: »Ste vsi pripravljeni?« Potem dvigne taktirko in začne dirigirati. Deček presentativno obvlada tudi komplikirane partiture in zna dirigirati veliki orkester tako, da so naši vdušeni ne samo lajiki, temveč tudi strokovnjaki.

Zvočni kino „Sokolski dom“ V SIŠKI (za mitnico). Tel. 33-87

Danes ob 18. in 20. ur, jutri ob 15½, 18 in 20½ vesela komedija ANY ONDRE

„ANČKA ZNA VSE“ PRIDE!

»PRINC IZ ARKADIJE« WILLI FORST in LIANE HAID

Hromi prepotoval Italijo

V Rim je prispel te dni na originalnem triciklu bivši 45 letni mornar Lista, ki je svoj čas prepotoval po morju ves svet. Po vojni ga je doletela težka nesreča, ko je lovil ribe z dinamitnimi naboji. Naboj je prezgodaj eksplodiral in posledica je bila, da je Lista ohromel na obe nogi. Marsikdo bi bil na njegovem mestu obupal in vrgel puško v korujo, on si je pa takoj pomagal iz težkega položaja, napraviti si dal voziček na tri kolesa in na njem je 1915 prevozil vso Italijo.

Mož je prevozel križem Italije 39.000 km, vsak dan je napravil 55 do 70 km poti. Na potovanju se mu je pritrdila samo ena nesreča, ko se je lani na cesti zaletel vanj motocikel. Preživel je se s pomočjo mandoline, ljudje so mu radi dajali milodare. Italijanski prestolonaslednik mu je obljubil moderen tricikel, ki hoče Lista na njem prepotovati vso Evropo, čeprav ima ranjeno hrbitenico, paralizirane noge in zlomljeno levo roko.

Kupujte kolke protituberkozne ligle!

nili... Komcate si življenje!... Hudo bo nama in brido vas bova objokovala, toda v vaši smerti bova videla samo pravčno božjo kazen za krivico, ki ste jo storili nedolžni Heleni.

Te odločne besede so Ramonu za hip zaprie sapo. Razmišljal je.

— Toda vi ne veste, dragi Robert,

— je dejal slednjič — kako strašno bi

bilo zame, če bi se izkazalo, da sem se zmotil!... V tem primeru bi bila Carmen ničvredna ženska. In vi bi bili meni sokrivec. A sramota, ki je zadela hčico Montlaubro. Bi ne bila nič manjša, kajti podlost žene bi bila nadomeščena s podlostjo sestre.

— Na bo vaše zaničevanje še tako veliko in kazen, ki jo nama naložite kot poglavar robbine, še tako težka, zasluživa jo samo midva, nikakor pa ne Helena.

— Imel sem v rokah dokaz njenega zločina... kakor včeraj sem jo videl z njenim ljubkom... Videl... Slišita?

— Srečali ste jo pač s tistim mladim gospodom, ki sem ga že omenil.

— In padli ste tako globoko, da verjamete podlemu obrekovanju nizkotnih in škodoželnih zavistnežev... Kdo ve... morda je to način ovete zavrnene žene... Mož, ki o njem go-

vorite, je nedvomno Heleni globoko udan in obožuje jo. Ah, Ramon, takoj bo pojasnjena vaša zabloda, čim pogledate v jasne Helenine oči in njen odprtik obraz... Kar se pa tiče pisma, ki ste ga zadržali in ki je po vašem mnenju dokaz Helenine krivde, vam ponavljam, da sem bil jaz tisti, ki je pisal Carmen tisto pismo in ga naslovil na gospo de Montlaur; tako sem delal vedno, da bi odvrnil sum, če bi prišlo pismo v neprave roke; vaša žena pa ni imela pri tem ničesar opraviti, njeni čast je ostala nedotaknjena.

— Dokaz!... Ze stokrat sem vam rekel, da hočem imeti dokaz.

— Saj je bilo vendar tisto pismo pisano z mojo roko. Zdaj poznate moje pisavo. Izvolute jo primerjati.

— Saj dobro veste, da sem pismo sezgal.

— Morda se pa spominjate, kakšna je bila pisava, morda imate še pred očmi značilne poteze... Spomnite se, Ramon, rotim vas, spomnite se!

— Ramon se je zamislil. Kar se mu je posvetilo v glavi.

— Da, zares, ko je dobil prvo pismo od svojega svaka, ki mu je pisal, da se vrača v Francijo — čitatelji se morda tega spominjajo — ga je presestila podobnost pisave, ki se mu je

Bela Krajina in sadjarstvo

Velike koristi in prednosti te važne gospodarske panoge

Ljubljana, 30. novembra.

Predlanskim je naša država izvozila v inozemstvo sadja za dobre četrt milijarde, lani malo manj, letos do sedaj že za nad 100 milijonov. Poleg tega so tudi že za vnaprej izgledi za izvoz načrte. Cene v inozemstvu so poskočile, ker je povpraševanje veliko večje zaradi splošne slabe letine. Inozemska tržišča so dobita zaupanje v naše proizvode. Ta lakonična dejavnost dovolja dokazuje, da je tudi sadjarstvo, dasravno pri nas sorazmerno precej slabovito, važna pridobitvena gospodarska panoga v naši državi.

Marmelade je že sedaj zmanjšalo in je nimamo niti toliko, kolikor bi je labko eksporabil. Mi smo v našem listu pravodobno že pred meseci opozorili, da bi bilo koristno iz grozja, katerega ima Bela Krajina dovolj, izdeloval tudi marmelado, vendar pa je že za letos zopet zameleno. Morda bo ta opomin in primer zadostoval za prihodnost.

Letošnje leto bo sicer za naše vinogradnike ugodno, ker je bila v vsej Evropi trgovate izredno slaba in je tako našim vinom dana večja možnost izvoza. vendar pa to ne pomeni, da bo vedno tako. Samo najracionalnejša in vsestranska vporaba izvodov bo ublažila težke gospodarske razmere.

Zlasti Belokranjci, katerih zemlja je sicer pasivna, bi si moral dobro zapomniti naveščenja. Gospodarsko vprašanja so ena najtežjih, pa jih ne smemo obravnavati površno, nego za vsak kraj posebej s posebnimi ozirji na tamnošnje vremenske in druge razmere. Gospodarski časopisi bi morali vsaki panogi, upoštevajoč vse okoliščine, posvečati največjo pozornost, ker so zato počlani in jih kmetje že zaradi tega naroča. Belokranjci se po pravici pritožujejo, da v teh časopisih ne najdejo skoro nič zase.

Ako pregledamo položaj na našem sedanem tržišču, lahko z veseljem ugotovimo, da je izredno ugoden. Ogromne količine so že eksportirane, dasravno nekateri sadjarji se nočajo svojih proizvodov prodati, pritožujejo še boljše cene. Vprašanje pa je, če bodo mogli še dolgo vzdrlati in klubovati, ker so tudi njihove denarne razmere zelo omajane, pa najbrž ne bodo mogli dočakati ceni, ki bi jim najbolj konvenialne.

Kakov nas obveščajo poročila, je že vsa zaloga jabolk v dravskih banovin razprodana. Povpraševanje inozemstva pa je še vedno veliko. Ker so naši proizvodniki vprašljivje izvoza razumeli dovolj resno in skrbno.

Brezposelni naj gredo v obljudljeno deželo Kar na Barje s to nadleglo, pa bo vse v najlepšem redu

Ljubljana, 30. novembra.

Zopet se bridko motite, ko mislite, da so te sitne zadevačke z brezposelimi dandanes kaj novega. Že Izraelci se ne prestano selili ter vedno iskali obljudljeno deželo. Nekaj niso bili zadovoljni, čeprav jim je strezel sam ljubi bog. Strašno je trpel Mojzes zaradi njihove nezadovoljnosti, saj niso bili zadovoljni niti z nebesko mano. Sploh pa saj veste, kako sitni so brezposelni in Izraelci v tisti blaženi dobi so bili tudi prav za prav brezposelni. Stvar se ni mogla tedaj urediti drugače, da so Izraelci dobili obljudljeno deželo. Pa je bila mirna Bosna.

Zdaj je zadevačka z brezposelimi prav takšna. Milijoni in milijoni genijalnih predlogov, kako bi odpovrdili smrktavo krizo — da bi jo vrag! — so se izkazali tako klaverji kot ples Izraelcev pred zlatim teletom. Sicer so bili med temi predlogi tudi res tako inenitni, da bi bil svet na mah rešen, če bi bilo človeštvo že dovolj napredno. Toda rakte se ne frče na luno, kamor bi eksportirali brezposelne, da bi pa to brezposelno nadlogo poslali v Afriko, zoper ni izvedljivo, ker so se menjalo končno uprili evropskim metodam celo zamorci. Zdi se, da so ljudje doslej sedeli na možganih, če jih sploh imajo, kajti sicer bi spredeljeli že zdavnaj, da je treba brezposelne res poslati v obljudljeno deželo ter da je treba resno računati s podobnimi predlogi, kakršen je oni glede eksporta na luno.

Ker smo najbolj kulturni, zato je pač umljivo, da pri nas zagledajo luč sveta najbolj genijalnih predlogov. Mi se ne bavimo le s kilavimi teorijami, temveč smo tudi praktični. Doslej je bilo najbolj praktično, da se brezposelne splošni nismo vedeli, zdaj smo pa potuhali, da je treba ta čudna bitja, ki jih nekateri očividno uvrščajo v zoologijo, poslati v obljudljeno deželo. V Palestino jih pa žal ne moremo konfirmirati, ker tam ni dovolj prostora niti za izvoljeni ljudstvu, ki se je zopet pričelo vratiti v prvotno domovino. In čemu bi

zdelo, da jo je nekje že videl.

Komaj se je takrat malo pomudil pri tem čudnem naključju, ki se mu ni zdelo tako pomembno, da bi razmislijal o njem.

Toda zdaj, ko je bila njegova pozornost znova obrnjena na ta Robertov argument, se res ni mogel ubraniti priznanja, da je tu nekakšna čudna zveza.

Prebledel je.

Robert je bil plenitev srca, mož od pote do glave.

Ni oleval.

>Mali oglasi<

Vseka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakih za odgovor znakom! — Na upravo in inseratni del lista: Oton Christof. — Vsi v Ljubljani.

GLASPA

IZPOSOJAMO
plošče, gramofone,
radio-aparate,
»SLAGER«,
Aleksandrova c. 4
(prehod >Viktoriač palata)

KUPIM

TRGOVSKO OPRAVO
z specialno in manufaktur-
no trgovino, dobro ohranjeno,
kupim takoj. Ponudbe na na-
stav: Pavla Kenda, Zagreb ob
Savi. 4466

BLAGAJNO »NATIONAL«
rabljeno, v dobrem stanju kui-
pimo po zelo nizki ceni. — Pi-
satí pod šifro »National 4505«
na upravo >Slov. Naroda.

NEPREMIČNINE

TRGOVINO
z mešanim blagom odda v na-
jem Ivana Pristovnik, Slovens-
ka Bistrica, mesto. 4468

V ZAKUP
ali naprodaj hotel, restavracija
in kavarna. — Ponudbe na:
Hotel >Velebit, Senj. 4443

SPECERIJ. TRGOVINO
s trafiko, na krizišu štirih
ulic v Zagrebu, tako promet-
no mesto, s solidno mesečno
najemnino, popoloma urejen
posel, v polnem obratu pro-
dam zaradi bolezni lastnika.
Poslovnička Pavleković, Za-
greb, Ilca št. 144. 4467

HISA
v Rožni dolini, Cesta VIII
št. 44, radi preselitve gospodar-
ja naprodaj. Točnejše podatke,
cenó in pogoj pove Jože Ambrožič, Ljubno na Gorenjskem.
4478

HISO Z GOSTILNO
v predmestju Zagreba, 5 minut
od tramvaja — na glavni zelo
prometni ulici, z veliko gostil-
niško dvoranjo in točilnicami,
s tremi sobami za stanovanje, ve-
likimi poletnimi vrtom, pivnico
in stranskih prostorih, z 200
kvadratnih sežnjev stavbišča
prodamo radi preobremenjenosti
v poslu. Cena 350.000 Din.
Krasna pridobitna prilika agil-
nim ljudem. Poslovnička Pavle-
ković, Zagreb, Ilca št. 144.
4481

RAZNO

DANES V GOSTILNI
DRAGA GUSTIN
Ljubljana, Kapiteljska ulica 8,
sveže morske ribe, brodet, polenta,
rižoto, kaprocoli, ge, musoli in drugo. 4501

DAME, KI IMAO
SE DOLGE LASE
bodo najbolje in najlepše sfrizirane
v priznani česalnici —
»VESNA«, lastnica Olga Gor-
azd, Ljubljana, Beethovnova
ulica (>Dunav«) 4512

GOSTILNA »SODECK
na žabjaku zopet otvorena. —
Na narodni praznik in v sobotu
otvoritveni koncert. Znizane
cene vseh vin, različni zakuski.
— Za obilen obisk se priporoča
gostilničarja Tomšič. 4512

Walet ekspress
LJUBLJANA, Šmartinska 24
za mal denar garderobo kemično
scisti, pošije, tudi obrene. —
Pišite, pošljemo iskat. 4506

DAMSKI KLOBUKI
že od Din 60. — naprej v naj-
večji izbiri vedno zadnje novo-
sti samo v modernem salonu —
»La Femme Chic«, Ljubljana,
Šelenburgova ulica 6/I. 107/T

GOJZERJI
na obroke.
»TEMPO«, Ljubljana,
Gledališka ulica št. 4
113/T

MOJ NOVI CENIK ZNAMK
za 1. 1933
je izšel in vsebuje cene znamk
477 raznih držav vsega sveta.
Cenik pošljem zaston. Naj-
starejša trgovina znamk v
Jugoslaviji Izidor Steiner, Za-
greb, Masarykova 5. 4471

POHISTVO

Spanice Din 2200.—
omare > 450.—
postelje > 250.—
kuhinske oprave > 1000.—
kuhinske kredence > 500.—
Vse drugo pohištvo se dobijo
najceneje in na obroke. Kdor
ima hranilno knjižico, se ta
vzame v racun. Sprejmejo se
tudi vsa popravila po konkuren-
čnih cenah. — Mizarstvo
»SAVA«, Kolodvorska ulica 18,
Dunajska cesta 36. — Telefon
st. 27-80. 111/T

Najmodernejni
BRIVSKI in DAMSKI
SALON v palači GRA-
FIKE. — Se priprao
MATKO
ŠIJKOVIC

„Kako smo srečni „Jutrovih“ mladinskih knjig!“

Tako so nam pisali srečni otroci, ki so prejeli
knjige kot darila za pravilno rešene uganke.

Miklavž naj letos osreči vso mladino

1. Prigode porednega Bobija
2. Sindo Debelinko
3. Prigode gospoda Kozamur-
nika
4. Janko in Stanko
5. Skok, Cmok in Jokica

6. Bratec Branko in sestrica
Mica
7. Samo in Joko
8. Osel gospoda Kozamurnika
9. Vrtismrček in Šilonoska
10. Popkins

Vsaka knjiga stane Din 12.—, poštnina Din 2.—.

Pri odjemu vseh 10 knjig . . . . . Din 90.— poštnina Din 7.—
Pri odjemu 6 knjig . . . . . Din 30.— poštnina Din 5.—
Pri odjemu 4 knjig . . . . . Din 44.— poštnina Din 3.—
Dobi se jih v vseh podružnicah »Jutra«. Po pošti jih razpošilja uprava »Jutra« v Ljubljani, Knafijeva ulica.

Globoko potri sporočamo, da je naša dobra in skrbna mama, oziroma stará mana in tača, gospa

Ivana Kušar

lastnica kisarne, trgovka in gostilničarka

v torek, dne 29. novembra ob 1/29. uri zvečer po dolgem in težkem trplje-
nju, v starosti 56 let, previdena s tolažili sv. vere, mirno preminula.

Pogreb blagopokojnice se bo vrnil v četrtek, dne 1. decembra ob 3. uri
popoldne izpred hiše žalosti, Kozarje (»Dolgi most«) na župno pokopališče
na Viču.

Sv. maša zadužnica se bo darovala v sredo, dne 7. decembra ob 1/28. uri
v župni cerkvi na Viču.

Blag ji počitek!
Kozarje-Ljubljana-Podzemka, dne 30. novembra 1932.

IVANKA KANC, roj. KUŠAR — VIKA URLEP, roj. KUŠAR —
LJUBA, hčerke — ANDREJ in VINKO, sinova — AVGUST KANC,
posestnik in gostilničar — FRANC URLEP, trgovec in posestnik, zeta
— IVANČEK in MIRA, ACI in BOJAN, vnuki, in ostali sorodniki.

SMUČARJI

Izrajejo: Josip Zupančič. Za »Narodno tiskarno«: Fran Jerešek. — Za upravo in inseratni del lista: Oton Christof. — Vsi v Ljubljani.

PODRUŽNICE:

Ljubljana:

Aleksandrova
cesta 1
Miklošičeva
cesta 14

Maribor:

vogal Gosposke
in Slovenske
ulice

Celje:

Kocenova
ulica 2

Kranj:

Ivan Savnik

Praktična darila za Miklavž prvovrstnega domačega izdelka

Za dom:

damski copate (poljubnih barv)	à Din	38
damski čevlji za dom	à Din	38
otroške copate	od Din	25

Obutev za mráz:

otroški visoki čevlji št. 26—30	à Din	85
otroški visoki čevlji št. 31—35	à Din	105

Damski elegantni in udobni:

vseh barv in kombinacij	od Din	145
dalje.		

Odlična kvaliteta in nizka cena
odločujeta!

Kupujte prvovrstno domače blago!

NAMOCENA POLENOVKA

vsaki petek pri I. Buzzolini,
Ljubljana, Lingarjeva ulica.

Najcenejni nakup!
KONFEKCIJA — MODA
ANTON PRESKER,
Ljubljana, Sv. Petr cesta 14.

INTELEKTUALNE DAME

obrnite se na Astrosofa, Split,

poštni predel 16. Priložite tri

znamke po Din 1.50. 118/T

mesečno: 2 sobi, kuhinja, dr-
varnica, straniče, 50 m² vrt.

— Hlinsk, Gledališka ulica 8.

— Hlinsk, Gledališka ulica 8.

4503

znamke po Din 1.50. 118/T

mesečno: 2 sobi, kuhinja, dr-
varnica, straniče, 50 m² vrt.

— Hlinsk, Gledališka ulica 8.

4503

znamke po Din 1.50. 118/T

mesečno: 2 sobi, kuhinja, dr-
varnica, straniče, 50 m² vrt.

— Hlinsk, Gledališka ulica 8.

4503

znamke po Din 1.50. 118/T

mesečno: 2 sobi, kuhinja, dr-
varnica, straniče, 50 m² vrt.

— Hlinsk, Gledališka ulica 8.

4503

znamke po Din 1.50. 118/T

mesečno: 2 sobi, kuhinja, dr-
varnica, straniče, 50 m² vrt.

— Hlinsk, Gledališka ulica 8.

4503

znamke po Din 1.50. 118/T

mesečno: 2 sobi, kuhinja, dr-
varnica, straniče, 50 m² vrt.

— Hlinsk, Gledališka ulica 8.

4503

znamke po Din 1.50. 118/T

mesečno: 2 sobi, kuhinja, dr-
varnica, straniče, 50 m² vrt.

— Hlinsk, Gledališka ulica 8.

4503

znamke po Din 1.50. 118/T

mesečno: 2 sobi, kuhinja, dr-
varnica, straniče, 50 m² vrt.

— Hlinsk, Gledališka ulica 8.

4503

znamke po Din 1.50. 118/T

mesečno: 2 sobi, kuhinja, dr-
varnica, straniče, 50 m² vrt.

— Hlinsk, Gledališka ulica 8.